

2012

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

ZAKLJUČNA PROJEKTNA NALOGA

ZAKLJUČNA PROJEKTNA NALOGA

ANDREJA OŠTIR

ANDREJA OŠTIR

KOPER, 2012

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

Zaključna projektna naloga

POMEN ANGLEŠČINE KOT OSREDNJEGA
JEZIKA EVROPSKE UNIJE ZA SLOVENSKA
IZVOZNO NARAVNANA PODJETJA

ANDREJA OŠTIR

KOPER, 2012

Mentor: doc. dr. Igor Rižnar

POVZETEK

Prvi del projektne naloge je namenjen izključno jeziku in njegovi uporabi. Temu sledijo jezikovni spori v Evropski uniji in strategija za večjezičnost. Peto poglavje pa je v celoti namenjeno angleščini v poslovnem svetu.

V šestem poglavju je omenjenih nekaj osnovnih pojmov, ki se nanašajo na stroške prevajanja in tolmačenja v Evropski uniji. V okviru zaključne projektne naloge sem izvedla anonimno anketo, ki mi je pomagala pri pridobitvi zelo pomembnih podatkov.

Ključne besede: angleščina, poslovna angleščina, angleščina za poslovanje, Evropska unija.

SUMMARY

The first part of my final project paper is about languages and the use of the language. The next chapter is about language conflicts in the European Union and multilingualism. The fifth chapter, which is subdivided into a number of subchapters, is about business English. In the sixth chapter I discuss some basic concepts about the cost of translation and interpretation in the European Union. My final project paper also includes questionnaire that has helped me get some very important information for topic under discussion.

Key words: English, Business English, English for business, the European Union.

UDK: 811.111:339.56(4)(043.2)

ZAHVALA MENTORJU

Ob zaključku moje zaključne projektne naloge, bi se rada zahvalila mentorju profesorju doc. dr. Igorju Rižnarju za vso pomoč in podporo pri izdelavi te naloge.

VSEBINA

1	Uvod.....	1
1.1	Opredelitev obravnavanega problema in teoretičnih izhodišč	1
1.2	Namen in cilji	3
1.3	Metode doseganja ciljev	3
1.4	Predpostavke in omejitve	4
2	Angleški jezik	5
2.1	Lingua franca.....	6
2.2	Pomembnost jezikov	7
2.3	Evropski jezik.....	8
2.4	Prihodnost angleškega jezika	8
2.5	Učenje tujih jezikov že v otroških letih.....	9
2.6	Za kaj uporabljamo angleščino?.....	9
2.7	Kaj pravijo študenti o angleščini oz. angleškem jeziku?	10
3	Jezikovni spori v evropski uniji.....	11
4	Strategija za večjezičnost	12
5	Angleščina v poslovnem svetu	13
5.1	Poslovna angleščina za posamezne trge.....	13
5.2	Najuporabnejši jezik v poslovnem svetu.....	14
5.3	Pomembnost angleščine v mednarodnem poslovanju.....	15
5.4	Jeziki pomenijo poslovanje	15
5.4.1	Pomembnost angleščine za poslovanje.....	15
5.5	Zakaj je poslovna angleščina pomembna.....	16
5.6	Dobra poslovna angleščina.....	17
5.7	Konkurenčna prednost.....	18
5.8	Slovenščina kot konkurenčna prednost	19
5.8.1	Jezik kot nova paradigma	19
5.9	Kdo govori angleško	20
5.10	Angleščina v modernem poslovnem svetu.....	22
6	Stroški prevajanja in tolmačenja	24
7	Raziskava.....	25
7.1	Izvedba anketiranja	25
7.2	Rezultati in ugotovitve	25
8	Zaključek.....	35
	Viri in literatura	37
	Priloga	39

PREGLEDNICE

Preglednica 1: Spol anketirancev	25
Preglednica 2: Starost anketirancev	25
Preglednica 3: Izobrazba anketirancev	26
Preglednica 4: Naziv delovnega mesta.....	26
Preglednica 5: Znanje tujega jezika	27
Preglednica 6: Zekoče govorjenje tujih jezikov	27
Preglednica 7: Prevladovanje angleškega jezika v EU	28
Preglednica 8: Angleščina, osrednji jezik v EU	28
Preglednica 9: Kateri jezik po vašem mnenju prevladuje v EU.....	28
Preglednica 10: Navodila (tehnološka), programi (internet) v angleškem jeziku?	29
Preglednica 11: Kako govorimo slovinci tuje jezike?	30
Preglednica 12: Je glede na vaše delovno mesto znanje angleškega jezika nujno?.....	30
Preglednica 13: Kakšen delež vaših zaposlenih govori vsaj en tuj jezik?	30
Preglednica 14: Uporaba poklicnih prevajalcev.....	31
Preglednica 15: Izobraževanja v podjetju glede tujih jezikov.....	31
Preglednica 16: Pred vstopom na tuji trg	32
Preglednica 17: Dodatna izobraževanja glede angleščine v podjetju	32
Preglednica 18: Pridobitev sredstev iz evropskih virov za jezikovno izobraževanje	33
Preglednica 19: Koliko sredstev dobite iz evropskih virov?.....	33
Preglednica 20: Zakaj ne dobite sredstev iz evropskih virov?	33
Preglednica 21: Se zaradi neznanja tujih jezikov izgubljajo poslovne priložnosti?	34

KRAJŠAVE

JoyFLL grandparents to join their grandchildren in foreign language learning (stari starši se pridružijo svojim vnukom pri učenju tujih jezikov).

1 UVOD

1.1 Opredelitev obravnavanega problema in teoretičnih izhodišč

Za to temo diplomske naloge sem se odločila zaradi zanimanja vrednosti znanja angleščine, kakšno vrednost v znanju ima angleščina, tako v Sloveniji kot v ostalih državah EU. V pričujoči diplomski nalogi bom predstavila znanje angleškega jezika predvsem v slovenskih podjetjih, ki izvažajo svoje blago v tujino. S tem mislim predvsem jezikovne izkušnje državljanov, ki so zelo pomembne za vsakdanje komuniciranje.

Živimo v obdobju svetovne komunikacije in valuta te komunikacije je jezik. Strokovnjaki ocenjujejo, da se danes na svetu govori presenetljivih 5.000 do 10.000 jezikov, da narečij in različic teh jezikov niti ne omenjamo. Dvanajst najbolj razširjenih jezikov govori približno tri petine človeštva, 30 najbolj razširjenih pa več kot tri četrtine sveta. Pol milijarde državljanov EU v 27 državah članicah govori 23 uradnih jezikov, da vseh regionalnih in manjšinskih jezikov sploh ne omenjamo. (International Journal of Applied Linguistic 2006, 2).

Ob vsej tej jezikovni raznolikosti znotraj Evrope in po svetu imata učenje in znanje tujega jezika veliko prednosti. Ljudem lahko znanje tujega jezika pomaga pri spoznavanju in sklepanju novih prijateljstev, uživanju na počitnicah v tujini, lažjem potovanju in poklicnem napredovanju ali uživajo v radostih drugih kultur. Z znanjem tujih jezikov si širimo obzorja. Poleg tega je postala Evropska unija pravzaprav brezmejna in vsi državljani imajo pravico do kakovostnejšega življenja, študija ali dela znotraj njenih meja, kjer koli želijo, vendar pa pomanjkanje znanja jezikov še vedno predstavlja nevidno oviro za prosto gibanje, ki pa jo lahko z učenjem jezika odstranimo. (International Journal of Applied Linguistic 2006, 4).

V EU je nemščina najbolj razširjeni materni jezik, s skoraj 90 milijoni govorcev ali 18 % evropske populacije. Angleščina, italijanščina in francoščina so materni jezik okoli 60 in 65 milijonov prebivalcev EU (12–13 % vseh).

Okoli 38 % prebivalstva EU govori angleško kot prvi tuji jezik. Postavljen je daleč v ospredje pred nemškim in ostalimi jeziki. V EU ima okoli 14 % prebivalcev nemščino ali francoščino kot prvi tuji jezik. Leta 2004 ob prihodu novih držav v EU so potrdili veljavo angleščine kot novi Lingua Franca EU. Kot zgodovinski rezultat in geopolitični dejavnik je ruski jezik prvi ali drugi najbolj govorjeni jezik v srednjih in vzhodnoevropskih državah.

Ni presenetljivo, da najboljše govorce tujih jezikov najdemo predvsem v majhnih državah ali pa v državah, katerih jezik ni tako poznan. V 8 državah EU več kot 90 % ljudi - Latvija, Litva, Luxembourg, Malta, Nizozemska, Slovaška, Slovenija in Švedska trdijo, da govorijo poleg maternega jezika tekoče še kakšen drug tuj jezik. Na drugi strani celine, 34 % Ircev in 38 % Britancev trdi, da znajo tuj jezik samo za splošno sporazumevanje.

Pomemben odstotek malih in srednje velikih podjetij v Evropi vsako leto izgubi posle prav zaradi svojih slabih jezikovnih in medkulturnih zmožnosti. Čeprav se zdi, da bo angleščina zanesljivo ohranila vodilno vlogo kot svetovni poslovni jezik, bodo drugi jeziki odločilni za razlikovanje med povprečjem ter odličnostjo in bodo prinašali konkurenčno prednost.

Jeziki niso pomembni samo za povečanje prodaje in trženja. Dobavne verige prečkajo meje na enak način, kot mednarodne storitve in končni izdelki za izvoz. Tudi trgi dela so prav tako globalni, zato je vključevanje delavcev, ki imajo poznavanje različnih kultur in z znanjem več jezikov bistveno. Skladno z našo vizijo, naj bi jezike v prihodnosti uporabljali bolj domiselno, tako da bi dosegli nove ciljne skupine in zgradili trajne strateške odnose.

Za uspešno pospeševanje rasti podjetja in odpiranje novih delovnih mest, je ključen tehnični napredek, vseživljenjsko učenje pa nujno. Večjezičnost, ki je neločljivo povezana z Evropo, je pomembnejša kot kadar koli prej, ker se gospodarstvo, ki je temeljilo na industriji, postopoma spreminja v gospodarstvo, ki temelji na znanju. Evropska podjetja bi načeloma morala biti v boljšem položaju kot katera koli druga pri izkoriščanju poslovnih priložnosti, ki zahtevajo večjezično sporazumevanje, vendar ta potencial še zdaleč ni popolnoma izkoriščen.

Raziskave in izkušnje na splošno kažejo, da obstaja neka samozadovoljnost, saj se na angleščino gleda kot na edini jezik, potreben za mednarodno poslovanje. Veliko podjetij bi še vedno moralo okrepiti sposobnost svojih zaposlenih, za sproščeno uporabo angleščine. Vendar se v večjem delu Evrope na angleščino gleda kot na temeljno znanje in ne kot na tuji jezik. Znanje tega jezika na ravni naravnih govorcev postaja manj pomembno, ker angleščina postaja vse bolj sestavina osnovne izobrazbe v številnih državah. (Davignon 2007, 5–8).

Večjezično osebje lahko okrepi konkurenčnost vašega podjetja, če ste podjetnik ali poslovnež. Zato lahko pomanjkanje znanja jezikov prinaša s seboj določeno gospodarsko ceno. Na primer 11 % MSP, ki so sodelovala v nedavni študiji po vsej EU, je dejalo, da so izgubili posle, ker njihova podjetja niso razpolagala s potrebnim znanjem jezikov. (Evropski parlament 2007e, 11).

Skupinski povezovalni element družbe v prostoru in času je jezik. Prefinjeno in odločilno sredstvo komuniciranja in razvoja naše zavesti. Določa naš pogled na svet, način razmišljanja, naš odnos do vsega, kar je okoli nas. Jezik že v svoji osnovi ni nikoli poljuden, ampak konkreten. Zato je pomembno, kateri je. V katerem jeziku v resnici ustvarjamo, sanjamo, se izražamo in nastopamo. Če ga dojemamo na intelektualnem, čustvenem in duhovnem nivoju, nam pomaga sprostiti naše talente, sposobnosti, znanja in naša dojetja prostora ter časa.

V globalnem poslovnem svetu danes prevladuje »mednarodna« ameriška angleščina. Kaj to pomeni? Zakaj lahko to predstavlja oviro pri vseh neanglosaksonskih govorcih? (Bulc in Osojnik b. l., 58–60).

1.2 Namen in cilji

Namen diplomske naloge je ugotoviti in obrazložiti pomen angleškega jezika kot osrednjega jezika Evropske unije.

Znanje angleškega jezika je bistveno pri dogovarjanju slovenskih izvoznih podjetji z drugimi podjetji v EU.

Cilji diplomske naloge so:

- ugotoviti seznanjenost delodajalcev z znanjem tujih jezikov svojih delavcev;
- ugotoviti kakšno je znanje angleščine v slovenskih, izvoznih podjetjih;
- ugotoviti zavedanja izgub slovensko izvozno usmerjenih podjetij, zaradi neznanja tujih jezikov;
- ugotoviti pomembnost in uporabnost še drugih jezikov;
- ugotoviti, če slovenska izvozno naravnana podjetja črpajo evropska sredstva za jezikovno izobraževanje.

1.3 Metode doseganja ciljev

Pri pisanju diplomskega dela bom teoretični del napisala na osnovi prebrane, že napisane domače in tuje literature, kakor tudi članke različnih avtorjev ter predstavila pomen angleškega jezika v Evropi, kakor tudi v slovenskih izvoznih podjetjih. S teoretičnim delom si bom pomagala pri praktičnem, kjer bom podatke pridobila s pomočjo anketnih vprašalnikov. Uporabila bom tudi kavzalno (neeksperimentalno) metodo proučevanja za pridobivanje, analizo in interpretacijo podatkov na osnovi in uporabi anketnega vprašalnika. Te vprašalnike bom nato tudi posredovala Slovenskim izvoznim podjetjem. Vprašalnik mi bo v pomoč pri pridobitvi ključnih podatkov, kot so:

- Katere jezike govorijo v podjetjih tekoče?
- Ali je angleščina osrednji jezik EU?
- Na kakšni ravni je angleško znanje Slovencev?
- Ali je angleščina nujna če želimo poslovati s tujimi podjetji?
- Ali imajo v podjetju kakšna izobraževanja glede tujih jezikov?
- Ali pridobijo v podjetju sredstva za jezikovno izobraževanje iz evropskih virov?
- Ali se zaradi neznanja tujih jezikov izgubljajo poslovne priložnosti?

Na podlagi rezultatov raziskave bom ugotovila kakšen vpliv ima angleščina v podjetjih, kako so Slovenci ozaveščeni glede rabe tujih jezikov in če podjetja zaposlenim nudijo dodatna izobraževanja glede tega. Ugotovljeno bom združila s spoznanji iz študija literature.

Anketni vprašalnik bom ponudila v izpolnitev 220 slovenskim izvoznim podjetjem. Rezultate po zaključenem anketiranju bom analizirala in jih tabelarno prikazala.

1.4 Predpostavke in omejitve

Predpostavljam, da bom z zbranimi anketami prišla do pomembnih podatkov, ki jih preko drugih virov ne morem pridobiti, saj bom z anketnim vprašalnikom dobila točne podatke iz slovensko izvozno naravnanih podjetij. Predpostavljam, da je v podjetjih znanje tujih jezikov zelo pomembno, vendar se tega še nekatera podjetja preprosto ne zavedajo dovolj dobro in niti ne vlagajo v izobraževanje tujih jezikov.

Menim, da bodo v prihodnje podjetja posvečala angleškemu jeziku vedno večji pomen, saj v teh časih brez znanja tujega jezika enostavno ne gre več in tudi za podjetje ni primerno, če se njihovi uslužbenci ne zanjo sporazumevati z drugimi podjetji, saj to lahko škodi poslovanju.

Pri anketirancih se bom omejila samo na slovenska izvozno naravnana podjetja. Pri tem bom poskusila pridobiti ključne podatke, kot so:

- Katere tuje jezike govorijo zaposleni v podjetjih tekoče?
- Ali imajo v podjetju organizirana kakšna jezikovna izobraževanja?
- Ali pridobivajo v podjetju sredstva za jezikovno izobraževanje iz evropskih virov?
- Ali podjetja zaradi neznanja tujih jezikov izgubljajo poslovne priložnosti?

2 ANGLEŠKI JEZIK

Živimo v obdobju svetovne komunikacije in valuta te komunikacije je jezik. Strokovnjaki ocenjujejo, da se danes na svetu govori presenetljivih 5.000 do 10.000 jezikov, da narečij in različic teh jezikov niti ne omenjamo. Dvanajst najbolj razširjenih jezikov govori približno tri petine človeštva, 30 najbolj razširjenih pa več kot tri četrtine sveta. Pol milijarde državljanov EU v 27 državah članicah govori 23 uradnih jezikov in skoraj 50 milijonov Evropejcev govori približno 60 pokrajinskih ali manjšinskih jezikov. (International Journal of Applied Linguistic 2006, 2).

Vsaka širitev EU je s seboj prinesla nove uradne jezike. Na začetku, 1957, so ti bili 4, in sicer francoski, nemški, italijanski in nizozemski. Danes, 50 let pozneje, je uradnih jezikov že 23. (Evropski parlament 2007b).

Med mnogimi jeziki in narečji, ki se uporabljajo v Evropski uniji, imamo 23 uradnih in delovnih jezikov: bolgarščina, češčina, danščina, nizozemščina, angleščina, estonščina, finščina, francoščina, nemščina, grščina, italijanščina, madžarščina, irščina, latviščina, litovščina, malteščina, poljščina, portugalsščina, romunščina, slovaščina, slovenščina, španščina in švedščina. (Evropski parlament 2007a).

Okoli 375 milijonov ljudi govori angleško kot prvi jezik. Po španščini in kitajski mandarinščini je angleščina danes tretji najpogosteje govoreči jezik po številu govorcev. Ravno tako je tudi pri kombinaciji tujih in domačih govorcev najpogosteje govorjeni jezik na svetu. Velika Britanija je z 61 milijoni angleško govorečimi ljudmi na drugem mestu. Na Irskem in v Veliki Britaniji je prevladujoč angleški jezik, ker je njihov materni jezik. Vendar je angleščina tudi uradni jezik Gibraltarja, Malte, Cipra, Walesa, Guernseya, Jersya in Evropske unije. 13 % državljanov EU je angleščina materni jezik, medtem ko jih 38 % meni, da imajo dovolj angleškega znanja za komuniciranje.

V drugih delih Evrope govorijo angleško predvsem tisti, ki so se angleščino učili kot drugi jezik, pa tudi v manjši meri predvsem izseljenci iz angleško govorečih dežel. (Wikipedia b. l. a).

Ob vsej tej jezikovni raznolikosti znotraj Evrope in po svetu imata učenje in znanje tujega jezika veliko prednosti. Ljudem lahko znanje tujega jezika pomaga pri spoznavanju in sklepanju novih prijateljstev, uživanju na počitnicah v tujini, lažjem potovanju in poklicnem napredovanju ali uživanju radostih drugih kultur. Z znanjem tujih jezikov si širimo obzorja. Poleg tega je postala Evropska unija pravzaprav brezmejna, in vsi državljani imajo pravico do kakovostnejšega življenja, študija ali dela znotraj njenih meja, kjer koli želijo, vendar pa pomanjkanje znanja jezikov še vedno predstavlja nevidno oviro za prosto gibanje, ki pa jo lahko z učenjem jezika odstranimo. (International Journal of Applied Linguistic 2006, 4).

»Kdor obvlada samo osnove tujega jezika, uživa bolj kot tisti, ki ga dobro obvlada. Užitki pripadajo tistim, ki stvari obvladajo na pol.«

Friedrich Nietzsche (International Journal of Applied Linguistic 2006, 5).

Eurobarometer je skupno ime za različne javnomnenjske raziskave, ki jih Evropska komisija izvaja na območju vseh članic EU. Raziskava Eurobarometer o Evropejcih in jezikih, ki jih govorijo, objavljena februarja 2006, kaže, da 28 % anketiranih govori dva tuja jezika, 56 % se jih je zmožnih pogovarjati v enem tujem jeziku, skoraj polovica vprašanih pa je priznala, da ne govori nobenega tujega jezika. Približno vsak peti Evropejec se dejavno uči tujih jezikov.

Ugotovitve raziskave so naslednje:

- 84 % vprašanih je mnenja, da bi moral vsak državljan EU poleg maternega jezika govoriti še en tuji jezik.
- 68 % anketirancev vidi angleščino kot najbolj pomemben tuj jezik za učenje, nato francoski (25 %) in nemški (22 %),
- Večina Evropejcev meni, da je za otroke najbolje, če pričnejo z učenjem tujega jezika že v obdobju od 6 do 12 let.
- Glavni razlogi za učenje tujih jezikov so poletni ali zimski dopusti ter službena potovanja, kjer je znanje tujega jezika nujno potrebno za uspešno sporazumevanje. 35 % ljudi želi na počitnicah govoriti v maternem jeziku, 32 % se jih uči predvsem zaradi službenih obveznosti, medtem ko se jih 27 % nauči zgolj osnov, da lahko delajo v tujini.
- Okoli 63 % Evropejcev meni, da bi morali regionalni in manjšinski jeziki prejemati več podpore. (Orban 2008b, 6).

2.1 Lingua franca

Ime »Lingua franca« izhaja iz Italijanščine in pomeni »prost jezik«, v smislu ne vezan na kak narod. Lingua franca je razširjen jezik, ki ga govorci različnih jezikov uporabljajo za medsebojno sporazumevanje. Sprva so se ga posluževali trgovci in pomorščaki, pozneje pa tudi diplomati. V evropskem prostoru je danes lingua franca mednarodnega poslovanja angleščina, ki so jo govorci širom sveta sprejeli za sporazumevalni jezik. Pred njo so to funkcijo opravljale (koiné) grščina v starem veku, latinščina in benečansko narečje v srednjem veku ter francoščina od šestnajstega stoletja dalje. Na Srednjem vzhodu je bil lingua franca aramajščina in perzijsščina, v Indiji sprva sanskrt nato hindujščina, v vzhodni Afriki svahili, na pacifiških otokih bislama, drugod po svetu pa v različnih obdobjih razni pidžini. (Wikipedia b. l. c).

2.2 Pomembnost jezikov

Jezik je sistematičen pomen komuniciranja z uporabo zvoka ali sporazumevalnimi simboli. Je sistem znakov in simbolov, ki ga vsi uporabljamo za izražanje in sporazumevanje z ostalimi, to je komunikacija z besedami iz naših ust. Je umstvena sposobnost moči vokalne komunikacije, je sistem za sporočanje idej in občutkov, ki uporabljajo zvoke, kretnje in oznake. Izražanje idej z glasom in zvokom, ki so različni iz naših organov iz grla ter ust, je jezik. To je sistem za komunikacijo. Jezik je pisana in govorjena metoda sestavljenih besed, ki ustvarjajo uporaben pomen za posebne skupine ljudi. Jezik, je osnovna kapaciteta, ki razlikuje ljudi od vseh drugih živih bitij. Ostaja torej potencialno komunikacijski povpreček, ki omogoča izražanje idej in pojmov, kakor tudi razpoloženja, občutkov in obnašanja. Jezikoslovci temeljijo na domnevi, da jezik ni nič drugega kot navada. Bolj kot smo izpostavljeni rabi jezika, lažje se ga naučimo. Pisani jeziki uporabljajo simbole za graditev besed. Celoten set besed je jezikovi besedni zaklad. Način, kako lahko besede razumljivo sestavimo je določen z jezikovno skladnjo in slovnico.

Zadnje in najbolj pomembno odkritje je izum znanosti in tehnologije, ki so narejene na univerzah v ZDA, kjer angleški jezik pomeni znanstveno pogovarjanje. (Manivannan 2006).

Jezik, ki ga govorimo, nam pomaga določiti kdo v resnici smo. EU priznava pravico identificirati in dejavno spodbujati našo svobodo, da govorimo in pišemo v svojem jeziku. S tem ohranjamo tesnejše povezave med državami članicami.

EU spodbuja prebivalstvo k učenju tujih jezikov. Znanje jezika oz. več jezikov nam omogoča, da se lahko preselimo in poiščemo delo tudi v tujini. Mobilnost dela na trgu pomaga ustvariti nova delovna mesta in spodbuja rast. Znanje jezikov nam omogoča tudi medkulturno sporazumevanje, medsebojno sporazumevanje in neposredno komuniciranje med posameznimi državljani, v vedno večji in bolj raznoliki uniji.

Ko postane država članica EU, postane jezik te države tudi uradni jezik unije. Tako je določeno s strani Komisije EU. Ta zagotavlja, da posamezni državljani lahko uporabljajo isti jezik v stikih z EU in njenih institucijah, kot to počnejo, kadar se ukvarjajo s svojimi nacionalnimi organi doma.

EU zagotavlja, da ni nobene diskriminacije med prebivalci, katerih jezik govori veliko število ljudi in ostalimi jeziki, ki niso tako razširjeni, oz. jih ne govori veliko število govorcev. Npr. v Evropskem parlamentu so člani lahko svobodno obravnavali skupščino v jeziku ljudi, ki jo predstavljajo. Slovenski člani so prav tako upravičeni kot nemški, da govorijo tisti jezik, za katerega so glasovali. (Orban 2008a, 3).

2.3 Evropski jezik

Največ Evropejcev, ki se začnejo učiti prvi tuj jezik, izbere angleščino, nato nemščino in francoščino, ostali jeziki pa so primernejši za določene okoliščine. To je kadar se ljudje selijo iz ene države v drugo, zaradi boljših delovnih mest. V takšnih primerih je znanje jezika sosednjih držav zelo primerno. Prav zato EU podpira ljudi, da se naučijo še vsaj 2 tuja jezika če je to le možno. (Orban 2008b, 5).

Učenje lokalnega jezika ni samo ključ do zaposlitve v drugi državi, ampak nam omogoča tudi stik z lokalnimi ljudmi. To pogosto daje povsem nov pogled na to, kaj pomeni biti Evropejec in o tem kaj ustvarjamo skupaj. Naša nacionalna zgodovina in kulturne dediščine se razlikujejo, vendar so naše želje in upanja za prihodnost tesno usklajene. Govoriti z drugo raso ljudi, med seboj odpira zavest o tem, kaj nam je skupno in hkrati povečuje medsebojno spoštovanje kulturnih razlik. (Orban 2008c, 9).

V EU je nemščina najbolj razširjeni materni jezik s skoraj 90 milijoni govorcev ali 18 % evropske populacije. Angleščina, italijanščina in francoščina so materni jezik okoli 60 in 65 milijonov prebivalcev EU (12–13 % vseh).

Okoli 38 % prebivalstva EU govori angleško kot prvi tuj jezik. Postavljen je daleč v ospredje pred nemškim in ostalimi jeziki. V EU ima okoli 14 % prebivalcev nemščino ali francoščino kot prvi tuj jezik.

Leta 2004 ob prihodu novih držav v EU, so potrdili veljavo angleščine kot novi Lingua franca EU. Zaradi zgodovinskih in geopolitičnih dejavnikov, je ruski jezik prvi ali drugi najbolj govorjeni jezik v srednjih in vzhodnoevropskih državah.

Ni presenetljivo, da najboljše govorce tujih jezikov najdemo predvsem v majhnih državah ali pa v državah katerih jezik ni tako poznan. V 8 državah EU več kot 90 % ljudi (Latvija, Litva, Luxemburg, Malta, Nizozemska, Slovaška, Slovenija in Švedska) trdi, da govorijo poleg maternega jezika tekoče še kakšen drug tuj jezik. Na drugi strani celine, 34 % Ircev in 38 % Britancev trdi, da njihovo znanje tujega jezika temelji na splošnem sporazumevanju. (Orban 2008b, 5).

2.4 Prihodnost angleškega jezika

Za angleščino na splošno velja, da je postala svetovni jezik, vendar ali se bo ta obdržala v 21. stoletju? Svet v katerem se uporablja, je v zgodnjih fazah večje socialne, gospodarske in demografske tranzicije.

Zakaj bi nas sedaj skrbelo o globalni prihodnosti angleškega jezika? To ni prvi jezik kapitalizma v svetu, v katerem sta socializem in komunizem v veliki meri izginila. To ni

glavni jezik mednarodnega poslovanja in trgovine v svetu. Zdaj je več kulturnih virov, v smislu dela literature, filmov in televizijskih oddaj, kot kateri koli drug jezik. Očitno je, da v angleškem jeziku, še naprej narašča priljubljenost in vpliv, brez potrebe po posebnih študijih ali strateškem managementu. Odgovor na vsa ta vprašanja je pritrdilen. Ni velike nevarnosti za angleški jezik, niti za njegovo globalno priljubljenost - to je dejstvo, ki ga je potrdila večina ljudi, ki se profesionalno ukvarjajo z angleškim jezikom po celem svetu.

Angleščina je glavni jezik knjig, časopisov, letališč in zračnih linijskih nadzorov, mednarodnega poslovanja, na znanstvenih konferencah znanosti in tehnologije, diplomacije, športa, na mednarodnih tekmovanjih, glasbe in oglaševanja. (Graddol 1997–2000, 2).

2.5 Učenje tujih jezikov že v otroških letih

Povečalo se je učenje tujega jezika, kot obvezni predmet.

»Obvezno učenje tujega jezika imajo sedaj že v skoraj vseh evropskih državah. « Je zapisano v poročilu, ki ga je podprla Evropska komisija, in sicer Leonard Orban (večjezičnost) in Jan Figel (Usposabljanje, izobraževanje, mladina in kultura). V povprečju se začne v Evropski uniji otrok učiti prvi tuj jezik v starosti od 8 do 10 let, medtem ko se v drugih državah začnejo že prej, npr. »v avtonomni skupnosti v Španiji s tremi leti, ravno tako tudi nemško govorečem delu Belgije«. Izjemno pozno se začnejo učenja tujih jezikov v Bolgariji. EU želi, da države članice že v osnovnošolske programe na nižji stopnji uvedejo vsaj 2 tuja jezika, kar bo učence spodbudilo k učenju tujih jezikov in okrepiło medsebojno razumevanje v Evropi. (Evropska komisija 2012).

Otrok je najbolj primeren za učenje tujih jezikov. Imajo prožnejši um, manj zadržkov, veliko časa in uživajo v oponašanju, kar jim je v veliko pomoč, poleg tega pa zaradi izredne sposobnosti učenja naglasov zvenijo še toliko prepričljivejše. Vendar imajo tudi odrasli svoje prednosti: bolj se zavedajo mehanizma in strukture jezika ter se lažje naučijo slovnice. Odrasli priseljenci pogosto pridobijo podobno znanje jezika države gostiteljice kot njihovi otroci, le redko pa jim uspe prevzeti tudi naglas. Zato je trditev, da je nekdo „prestar“, kratko malo zmotna. Projekt JoyFLL, ki ga financira EU, je to predstavil na nov in inovativen način, ki izkorišča pogosto močno medgeneracijsko vez med starimi starši in vnuki, z namenom, da oboje spodbudi k izboljšanju znanja jezikov. (Evropski parlament 2007d, 16–17).

2.6 Za kaj uporabljamo angleščino?

Britanski svet pravi: »Angleščina je osrednji jezik za knjige, časopise, pri kontrolah zračnega prometa, na letališčih, pri mednarodnem poslovanju, znanstvenih konferencah, znanosti, tehnologiji, diplomaciji, športu, mednarodnih tekmovanjih, glasbi in oglaševanju.«

- Več kot dve tretjini znanstvenikov po celem svetu bere vse v angleškem jeziku.
- Tudi tri četrtine pošte po svetu je v angleškem jeziku.
- Osemdeset odstotkov svetovnih elektronskih informacij je v Angleščini.
- Od, štirideset milijonov uporabnikov interneta jih okoli 80 % komunicira v angleškem jeziku.

2.7 Kaj pravijo študenti o angleščini oz. angleškem jeziku?

Po treh letih študija Gustavo O. pravi: »Angleščina je preprost jezik. Ni poudarkov, glagoli so poenostavljeni in pridevniki se spreminjajo«. Anaëlle S. se z Gustavom strinja, vendar se ji zdi, da je veliko različnih načinov, kako so besede izražene ter kako se črkujejo. Nicolasu F. se zdi angleški jezik zanimiv, saj tako razume besedila pesmi in filme brez podnapisov. »Angleški jezik je priporočljiv, če hočeš potovati okoli sveta – to je jezik, ki ga skoraj vsakdo pozna in razume, potem se lažje sporazumevaš z ljudmi iz različnih kultur, pravi Daniela K. Alebaran D. pravi: »Če želiš imeti dobro službo še posebej, če želiš delati z računalniki in tehnologijo je angleški jezik nujen. (Dieu 2004).

3 JEZIKOVNI SPORI V EVROPSKI UNIJI

Za Evropske institucije, ki imajo samo en interni delovni jezik je angleščina edini kandidat in bi bila najboljša rešitev, v najboljšem interesu vsake države članice in jezikovni skupnosti, katerih jezik je izključen kot delovni jezik. Vendar je za države članice iz velikih jezikovnih ne-angleško govorečih skupnosti, takšna rešitev komaj sprejemljiva, poleg tega pa ne bi ustrezalo uradu jezikovne politike EU ohranjanju jezikovne raznolikosti. Pričakuje se dejstvo, da »angleški jezik« navzven neizogibno vpliva na domače institucije in ostale razširjene jezike, ki bi jih funkcionalno dodatno omejilo, predvsem kot Lingua franca in v poučevanju tujih jezikov. Ta prispevek predstavlja konflikt interesov med manjšimi in večjimi jezikovnimi skupnostmi, ki imajo samo enega ali več institucionalnih delovnih jezikov v EU in skici zmožnih rešitev, ki bi služila hkrati političnim in komunikacijskim zahtevam. (International Journal of Applied Linguistic 2006, 10).

4 STRATEGIJA ZA VEČJEZIČNOST

Parlament se zavzema za večje spoštovanje pravic 46 milijonov državljanov EU, ki govorijo manj razširjene jezike, kot so keltščina, valižanščina, frizijščina, katalonščina ali baskovščina. Nacionalni načrti držav članic, naj bi zato vključevali manj razširjene jezike vsake države in preučili možnosti učenja teh jezikov za motivirane odrasle.

Parlamentarci so tudi prepričani, da je treba priseljencem zagotoviti čim večje možnosti za učenje jezikov držav gostiteljic z namenom njihove socialne in kulturne integracije. Pri tem naj bi se uporabljale predvsem metode, ki so se izkazale za učinkovite, vendar bi bilo treba priseljencem omogočiti tudi učenje njihovega maternega jezika, kot načina ohranjanja vezi z državo izvora. Opozarjajo tudi, da je potrebno posebno pozornost nameniti spodbujanju učenja jezikov pri osebah, ki so prikrajšane, živijo v težkih razmerah ali so invalidne. Učenje jezikov bi moralo biti tudi bistveni sestavni del programa vseživljenjskega učenja. (Evropski parlament 2007c).

5 ANGLEŠČINA V POSLOVNEM SVETU

Pomemben odstotek malih in srednje velikih podjetij v Evropi vsako leto izgubi posle prav zaradi svojih slabih jezikovnih in medkulturnih zmožnosti. Čeprav se zdi, da bo angleščina zanesljivo ohranila vodilno vlogo kot svetovni poslovni jezik, bodo drugi jeziki odločilni za razlikovanje med povprečjem in odličnostjo in bodo prinašali konkurenčno prednost.

Jeziki niso pomembni samo za povečanje prodaje in trženja. Dobavne verige prečkajo meje na enak način kot mednarodne storitve in končni izdelki za izvoz. Tudi trgi dela so prav tako globalni, zato je vključevanje delavcev, ki imajo poznavanje različnih kultur in znanje več jezikov bistveno. Skladno z našo vizijo, naj bi jezike v prihodnosti uporabljali bolj domiselno, tako da bi dosegli nove ciljne skupine in zgradili trajne strateške odnose.

Za uspešno pospeševanje rasti podjetja in odpiranje novih delovnih mest, je ključen tehnični napredek, vseživljenjsko učenje pa nujno. Večjezičnost, ki je neločljivo povezana z Evropo, je pomembnejša kot kadar koli prej, ker se gospodarstvo, ki je temeljilo na industriji, postopoma spreminja v gospodarstvo, ki temelji na znanju. Evropska podjetja bi načeloma morala biti v boljšem položaju kot katera koli druga pri izkoriščanju poslovnih priložnosti, ki zahtevajo večjezično sporazumevanje, vendar ta potencial še zdaleč ni popolnoma izkoriščen.

Raziskave in izkušnje na splošno kažejo, da obstaja neka samozadovoljnost, saj se na angleščino gleda kot na edini jezik, potreben za mednarodno poslovanje. Veliko podjetij bi še vedno moralo okrepiti sposobnost svojih zaposlenih, za sproščeno uporabo angleščine. Vendar se v večjem delu Evrope na angleščino gleda kot na temeljno znanje in ne kot na tuji jezik. Znanje tega jezika na ravni naravnih govorcev postaja manj pomembno, ker angleščina postaja vse bolj sestavina osnovne izobrazbe v številnih državah. (Davignon 2007, 5–8).

5.1 Poslovna angleščina za posamezne trge

Angleščina je svetovni jezik za poslovanje. V nekaterih panogah, kot letalstvu in ladjedelstvu je angleščina uradni standardni jezik. Zato je odlično znanje angleščine potrebno za ključna delovna mesta, kot kontrolor zračnega prometa ali ladijski kapitan. Poleg tega se je angleščina pojavila kot glavni jezik financ in delniških trgov po vsem svetu. Ljudje, ki želijo poslovati na svetovni ravni morajo imeti dobro znanje angleščine. Sposobnost jasnega pisanja v angleščini je prav tako ključnega pomena, kot veliko oblik poslovnega komuniciranja, od elektronske pošte do predstavitve in trženja do pomembnih poslovnih pogodb, ki so napisane v angleškem jeziku. (Trimborn 1999–2012).

5.2 Najuporabnejši jezik v poslovnem svetu

Že dolgo časa je znano, da je najuporabnejši jezik za poslovneže angleščina. Kateri pa so drugi jeziki, ki vam bodo prišli prav pri poslovanju v tujini? Pri podjetju Bloomberg so oblikovali lestvico najuporabnejših jezikov v poslovnem svetu:

Angleščina:

Na prvem mestu je zasidrana angleščina. Nič ne kaže, da bi kateri drug jezik kmalu prekinil dominacijo angleškega jezika. (Leemeta 2012). Ni razloga verjeti, da se bo kateri koli drug jezik pojavil v naslednjih 50-ih letih za zamenjavo angleščine kot svetovni lingua franca. (Graddol 1997–2000, 56–58).

Mandarinščina:

Najbolj razširjeni kitajski dialekt zaseda visoko drugo mesto. Mandarinščina, ki jo govorijo na severu in jugozahodu Kitajske, je izjemno uporabna predvsem za tiste, ki poslujejo na Kitajskem.

Francoščina:

Uradni jezik v kar 29 državah. Nekdanji uradni jezik diplomacije govori več kot 260 milijonov ljudi.

Arabščina:

Visoka uvrstitev arabskega jezika ne preseneča. Na svetu je namreč skoraj toliko maternih govorcev arabščine kot vseh govorcev francoščine. Uradni jezik je v kar 26 svetovnih državah, kar jo uvršča takoj za angleščino in francoščino.

Upoštevali so številne dejavnike in ne le število maternih govorcev jezika. Na moč jezika vplivajo številni dejavniki:

- število držav, v katerih je jezik uradni jezik,
- finančna moč, stopnja pismenosti in prebivalstvo teh držav,
- število vseh govorcev jezika,
- drugi ekonomski dejavniki.

Kaj vam prinaša znanje jezikov?

Ko sklepate posle v tujini, vam znanje lokalnega jezika prinaša prednost pred konkurenco. Podobno velja za spletne strani, ki najbolje nagovarjajo stranke v njihovem maternem jeziku. (Leemeta 2012).

5.3 Pomembnost angleščine v mednarodnem poslovanju

Glede na število naravnih govorcev, angleščina ni najbolj razširjen jezik, je pa najbolj izstopajoč jezik na svetu. Medtem ko veliko število ljudi govori kitajsko, je jezik večinoma omejen na Kitajsko, angleščina pa je govorjena po celem svetu. Od 6 bilijonov ljudi ki jih živi, jih okoli 350 milijonov govori angleško. Kadar gledamo pomembnosti angleščine za mednarodno poslovanje, moramo gledati več kot samo na število ljudi, ki govorijo angleško, prav tako moramo upoštevati uporabnost jezika.

Angleščina je idealen jezik za vodje po celem svetu in je prav tako izstopajoč v poslovanju, izobrazbi, svetovnih novicah in komunikaciji. V povezavi s tem je zahodna kultura prav tako prenesena v tuje države v obliki glasbe in filmov. Če želite biti uspešni v mednarodnem poslovanju, je znanje angleščine zelo pomembno. (ExforsysInc 2007).

5.4 Jeziki pomenijo poslovanje

Študija za Evropsko komisijo kaže, da lahko podjetja v EU izgubijo poslovne priložnosti, zaradi pomanjkanja jezikovnih znanj. Tako je v večini primerov pri malih in srednje velikih podjetjih, ki izgubijo možnost za poslovanje v drugih državah EU. Več kot 11 % malih in srednje velikih podjetij (okoli 1 milijon podjetij) je izgubilo pogodbe s potencialnimi strankami v drugih državah EU, prav zaradi pomanjkanja znanja tujih jezikov.

Študija poudarja tudi vedno večji pomen večjezičnosti za zmago v poslovanju v svetovnih trgih. V zvezi s tem je angleščina ključna, vendar kljub temu študija poudarja vedno večji pomen kitajščine, arabščine in ruščine.

Za izboljšanje izvozne zmogljivosti študija priporoča, da podjetja:

- Izboljšajo strateški pristop k večjezični komunikaciji,
- imenujejo naravne govorce za delo na izvoznih trgih,
- zaposlujejo osebja z znanjem jezikov in razvijajo to znanje še naprej,
- najamejo prevajalce in tolmače.

Večjezičnost je gospodarska rast sektorja, ustvarjanje dela za učitelje jezikov, prevajalce in tolmače, kakor tudi za njihove pomočnike. (Orban 2008c, 9).

5.4.1 Pomembnost angleščine za poslovanje

Veliko podjetij je v začetku 21. stoletja odkrilo, da lahko znižajo svoje stroške v proizvodnji, če prestavijo svoje delo v tujino. Nekatera podjetja so prav tako odkrila, da lahko znižajo stroške, če pripeljejo priseljence v podjetje z delovnim vizumom. Delavci bi delali za podjetje za določeno časovno obdobje, ob izteku veljavnosti njihovih viz pa se lahko vrnejo domov. Za nekatere je življenje v tujini, kjer angleščina ni materni jezik težko, saj morajo najprej

osvojiti jezik, če bodo želeli potovati v Ameriko, za iskanje dobro plačanega dela. Medtem ko se veliko ljudi v angleško govorečih deželah pritožuje o zunanjem izvajanju, to predstavlja donosne priložnosti za ljudi, ki živijo v tuji državi. Učenje govorjenja angleščine lahko omogoča potovanje v zahodne države ter tam delati nekaj mesecev. To je način, ki ga uporablja veliko ljudi. Kot lahko vidimo, znanje angleškega jezika odpira veliko novih vrat, ki bi drugače bile zaprte. (ExforsysInc 2007).

5.5 Zakaj je poslovna angleščina pomembna

Natali Leeds (2008) pravi: »Vedno več ljudi v delovni sili je izseljencev. Izseljenec je nekdo, ki prebiva v eni državi in je zaposlen v drugi. Za tiste, ki že govorijo angleški jezik, izselitev v drugo državo ni večji problem glede komuniciranja. Za tiste, ki pa jim angleščina ni prvi tuj jezik lahko to predstavlja velik problem.«

Pomembno je, da se naučimo poslovne angleščine, če nameravamo biti uspešni v tujini, kjer je angleščina primarni jezik, kot v Avstraliji, Veliki Britaniji ter Združenih Državah Amerike. Če že imate osnove razumevanja za jezik, ki se ga učite govoriti, ste na pravi poti. Prav tako bi bila dobra zamisel investirati izobraževanje. Brati, pisati in govoriti angleško je dobra pot za začetek kariere. Poslovna angleščina je težja, kot če bi vprašali kje je najbližji hotel. Obstajajo izobraževanja, ki se jih lahko udeležite, vendar so tudi stvari, ki se jih lahko naučite sami. Nekaj ključnih jezikovnih spretnosti, ki se jih morate naučiti, če želite osvojiti poslovno angleščino. Besedišče in slovnica sta dober začetek, saj morate razumeti kaj katera beseda pomeni in to je zelo pomembno. Naučite se, kako se izgovarjajo besede in potem pogledate v slovar kaj pomenijo. Poskusite jih uporabiti v stavkih in prosite izvrstnega govornika angleščine za pomoč, saj boste le tako vedeli ali ste razumeli koncept jezika. Ko imate enkrat razumevanje angleščine se morati podati v poslovno angleščino.

V poslovanju se boste morali naučiti stvari, kot so sprejemanje sporočil, oglaševanje na tel. in komuniciranje s kolegi in sodelavci, organiziranje poslovnih potovanj in sestankov. Poslovna angleščina je zelo drugačna, kot če bi govorili navadno angleščino, struktura je enaka, vendar se morate naučiti primernega izražanja na profesionalen način.

Če ste zaposleni v storitvi kjer imate veliko stikov s strankami, morate resnično podkrepiti vašo poslovno angleščino. Ukvarjati se z javnostjo je velikokrat bolj pomembno, kot če bi prosili vašega nadrejenega za povišico. Večina podjetij ponuja usposabljanje podjetjem, ki zaposlujejo tujce in jim ponujajo tečaje o tem, kako opravljati svoje delo z govorno poslovno angleščino. (Leeds 2008).

5.6 Dobra poslovna angleščina

Ni pomembno kateri je vaš uradni jezik, večina poslovnih komunikacij se te dni zgodi v angleščini. Večina organizacij je realizirala pomembnost investiranja denarja, v učenje poslovne angleščine. Medtem ko se sami učite uporabo poslovnih besed z vajo, za pospešeno učenje poslovne angleščine, je na voljo veliko zanesljivih programov. Večina programov temelji na dokazovanju vašega znanja poslovne terminologije, kakor tudi povečanje števila poslovnih besed, ki jih že poznate.

Poslovna angleščina je jezik komuniciranja preko elektronske pošte. Potrditveni program vam bo predstavil različne oblike poslovnih pisem. Ko boste razumeli uporabo vsakega poslovnega pisma, bo postalo lažje za vas, pri izbiri najboljšega stila komuniciranja na pravem kraju. Poslovna angleščina ni omejena samo na pisno komunikacijo, prav tako vključuje tudi socialni pogovor in telefonska pravila vedenja. Naglas ni tako pomemben kot uporaba pravilnosti tekočega govorjenja. Dokazovanje tekočega govorjenja poslovne angleščine, vam bo prav tako pomagala pri pisni komunikaciji. Uporaba pravilnega izražanja besednih zvez in fraz vam bo v pomoč pri vaši poslovni angleščini. Drugi ključni element za poslovno angleščino je razumevanje drugih. Če imate težave z razumevanjem govora in morate druge spraševati za pojasnilo se kaže, da vaša poslovna angleščina potrebuje izpopolnitev. Programi, ki temeljijo na izboljšanju poslovne angleščine so tudi osredotočeni na izboljšanje poslušnosti razumevanja. Kadar poslušate, je ključnega pomena, da razumete vašega kupca, saj je kupec kralj.

Besedišče je gradnja vsakega jezika. Kadar greste na potovanje, da bi dokazali svojo poslovno angleščino, se osredotočite na izboljšanje svojega poslovnega besedišča. Ko se naučite več poslovnih besed in poslovne terminologije, boste opazili znaten napredek v poslovni angleščini. Skupaj z učenjem novih besed je tudi pomembno naučiti se njene pravilne uporabe. Vaditi pisanje pisem in dokazovanje vašega govora, vse to bo pomagalo pri uporabi novih poslovnih besed, ki ste se jih naučili.

Izbira programa, ki bo izboljšala vašo angleščino mora biti pravilno narejena. Večina programov ponuja dober vaditeljski material, vendar se ne osredotočijo na aplikacijo. Poslovna angleščina je lahko utrjena samo z vajo. Nima pomena se učiti nove poslovne terminologije ali poslovnih besed, če jih ne znate uporabljati. (Write Better English b. 1.).

Tisti, ki se še niso podali na pot učenja tujega jezika, so morda zaskrbljeni ali prestrašeni, kot če bi gledali v morje, pa ne bi znali plavati. A učenje jezika je res nekoliko podobno učenju plavanja, presenetljivo preprosto je potem, ko skočite v vodo. Kljub dejstvu, da so se ljudje iz vseh družbenih slojev in vseh stopenj izobrazbe sposobni učiti tuj jezik. Veliko ljudi meni, da gre za izziv, na katerega niso pripravljeni. Čeprav veliko ljudi odkrije strast do jezikov, ker jih navdušijo učitelji, se lahko tak odnos začne v šoli, ko jezik še nima pomembne vrednosti in so izpiti odbijajoči. »Šola te običajno ne usposobi za sporazumevanje, « se spominja Caroline,

belgijska uslužbenka. »Izkušnje, ki jih ljudje pridobijo v šoli, jih lahko odvrnejo od učenja jezikov tudi pozneje v življenju.« (International Journal of Applied Linguistic 2006, 14).

5.7 Konkurenčna prednost

Večjezično osebje lahko okrepi konkurenčnost vašega podjetja, če ste podjetnik ali poslovnež. Zato lahko pomanjkanje znanja jezikov prinaša s seboj določeno gospodarsko ceno. Na primer 11 % MSP, ki so sodelovala v nedavni študiji po vsej EU, je dejalo, da so izgubili posle, ker njihova podjetja niso razpolagala s potrebnim znanjem jezikov.

Italijanski izdelovalec kemikalij in abrazivov za avtomobilsko industrijo, ki vstopa na tuje trge, je naletel na težave pri iskanju osebja za posredovanje s potrebnim znanjem jezikov. Podjetje si prizadeva prepričati italijanske univerze, da bi spodbujale učenje jezikov. Stanje na Poljskem ni dosti drugačno. Sabina Klimek, članica poslovnega foruma za večjezičnost, ki ga podpira EU pravi: »Govorila sem z razočaranimi ljudmi v lokalnih trgovinskih zbornicah, ki so pomagali malim podjetjem ... pogosteje kot bi si želeli priznati, je bilo vse zaman, saj podjetja niso imela nikogar z znanjem jezikov.« Večjezična realnost je nekaj, česar se zaveda veliko delodajalcev in delavcev. Na primer za veliko služb v Belgiji se od kandidatov zahteva znanje vsaj dveh uradnih državnih jezikov in enega večjega evropskega jezika. Pravzaprav ima kar tri četrtine velikih podjetij v Evropi vzpostavljene sheme za zaposlovanje ljudi z znanjem jezikov. Podobno veliko evropskih univerz ponuja programe v tujih jezikih, da privabijo tuje študente ali povečajo mobilnost domačih. Nekaj litovskih univerz ponuja programe v angleščini, francoščini, nemščini in ruščini. Nekatere univerze v Belgiji, na Češkem in v Romuniji ponujajo študij naravoslovja, zgodovine ali geografije s sekundarnim študijem tujih jezikov, ki v nekaterih primerih vodi do dvojne diplome. (International Journal of Applied Linguistic 2006, 11–12).

V Evropi imamo vse več dokazov, da je angleščina postala poslovni Lingua franca. Študija, ki je bila opravljena leta 1988 za Danski svet trgovine in industrije je poročala, da je angleščina uporabljena v danski družbi v več kot 80 % mednarodnih poslovnih stikih in komunikaciji. Nedavna raziskava v malih in srednje velikih podjetjih v obrobjih območja Evrope je ugotovila, da čeprav je angleščina verjetno najbolj uporaben poslovni jezik v Evropi, se nemščina uporablja na posameznih področjih, predvsem za neformalno komuniciranje.

Razumljivo je, da je nemščina bolj razširjena kot angleščina v Evropskih regijah, ki mejijo na Nemčijo, kar poudarja skupno dojemanje v angleščini, kot edini Lingua franca mednarodnega poslovanja. To lahko sklepamo iz Nizozemskih in Danskih vzorcev, kjer je nemščina pred angleščino pri uporabi slušne sposobnosti, čeprav je bolj za branje in pisanje. (Graddol 1997–2000, 29).

Nemška podjetja običajno uporabljajo angleščino za trgovino zunaj Evropske unije. To je razvidno iz priporočil nemške gospodarske zbornice za člane, kjer bi se jeziki uporabljali za trgovanje z vsemi državami po svetu. Angleščina je kot edini jezik priporočena za 64 držav. Angleščina ima torej prednost pred drugimi jeziki, vendar ni edini jezik zunanje trgovine za evropske države.

5.8 Slovenščina kot konkurenčna prednost

Primeri uspešnih slovenskih podjetij kažejo, da ne prevzemajo svojih poslovnih modelov od tujcev, temveč ves čas iščejo lastni izraz in svoj pogled na poslovna dogajanja ob sočasnem budnem spremljanju globalnih trendov. V vseh primerih je slovenščina močno prisotna pri poslovnem ustvarjanju in angleščina pri globalnem komuniciranju.

Upravljanje inovativnosti je vse prej kot enostavno področje, saj zahteva obvladovanje in prepletanje številnih znanj, veščin, konceptov in idej. Ideja, ki je razčlenjena v nadaljevanju, želi ponuditi bralcu v razmišljanje dodaten element, ki bo igral eno od ključnih vlog v bodočem razumevanju bistva inovativnosti, a njegovo vlogo prevečkrat in preradi spregledamo. Ta novi element je jezik, njegova uporaba, logika, razmerja, ki jih definira in tok, ki spremlja njegovo porajanje v besedah, stavkih, pripovedi in načinu dojetja sveta.

5.8.1 Jezik kot nova paradigma

Skupinski povezovalni element družbe v prostoru in času je jezik. Prefinjeno in odločilno sredstvo komuniciranja in razvoja naše zavesti, naše biti. Določa naš pogled na svet, način razmišljanja, naš odnos do vsega, kar je okoli nas. Jezik že v svoji osnovi ni nikoli poljuden, ampak konkreten. Zato je pomembno, kateri je. V katerem jeziku v resnici ustvarjamo, sanjamo, se izražamo in nastopamo. Če ga dojemamo na intelektualnem, čustvenem in duhovnem nivoju, nam pomaga sprostiti naše talente, sposobnosti, znanja in naša dojetja prostora in časa. V globalnem poslovnem svetu danes prevladuje »mednarodna« ameriška angleščina. Kaj to pomeni? Zakaj lahko to predstavlja oviro pri vseh neanglosaksonskih govoricah? V razmišljanje se ponujajo vsaj trije razlogi:

- Izbor izrazov, pojmov in konceptov, ki jih govorce v mednarodnem prostoru uporabljajo kot skupno jedro komuniciranja, nastajajo na območju angleško govorečih držav. Mednarodni poslovneži, ki omenjeno govorico sprejmejo za svoj žargon, morajo ta jezik osvojiti, kar pomeni, da so vedno korak za primarnimi govorce. Poleg tega so tudi jezikovno slabše usposobljeni, saj do razumevanja in uporabe govorice pridejo šele z naknadnim učenjem in s površnim prevajanjem v svoj jezik, ki ga zaradi anglosaksonskih pritiskov večinoma zanemarjajo. To velja tako za poslovno komunikacijo kot za upravljanje sodobne tehnologije (npr. računalniških programov);

- sekundarna uporaba jezika. »Neanglosaksonski « govorce/ uporabniki tega jezika ne obvladujejo celovito, na nivoju materinega jezika, ampak le na ravni bolj ali manj priučenega, posredovanega in okrnjenega jezika, kar je v komunikaciji hitro opazno. S tem se postavijo v podrejen položaj, ki omeji njihovo neodvisno komuniciranje in razumevanje ter okrne enkratnost njihovih pogledov in izvirnost njihovih predlogov;
- vidik sveta skozi strukturo angleškega jezika. Jezik pomeni način, kako razumemo sebe in svet. Tu ne gre zgolj za jezik kot komunikacijsko sredstvo, ampak za celovito duhovno obzorje, svetovni nazor, za našo sliko sveta. Te slike/ jeziki se med seboj razlikujejo, saj jeziki niso oblikovani na enak način in pomena ne gradijo na enakih osnovah. Globoke razlike segajo v nezavedno uporabo, ki po eni strani počivajo na izvirnih predstavah, po drugi pa pačijo ali povsem spremenijo tiste pojme, ki jih vzamemo iz tujih jezikov. Ko se gibljemo v prostoru tujih jezikov, slike in pomene primerjamo z odzadnjem svojega jezika, kar pomeni, da jih le deloma razumemo, ali pa sploh ne.

Jezik je osnovni gradnik, ki sooblikuje naš pogled na svet, našo sposobnost izražanja, naš pristop k razmišljanju, naše dožemanje sveta. Šele s pomočjo jezika lahko učinkovito delujemo v delovni skupini/ustvarjalni mreži s pomočjo lastnih virov in širšega svetovnega dogajanja. Danes vemo, da se stopnja inovativnosti povečuje s stopnjo raznolikosti v neposredni odvisnosti od znanja, izkušenj in naravnih danosti. Jezik je sestavni del te bogate dinamike življenja, ki deluje na več ravneh in vedno znova preseneča z izvirnostjo, s sposobnostjo izražanja, opisovanja, nadgrajevanja in odprtosti. Zato ga ne smemo zanemariti v svojem raziskovanju inovativnosti.

V poslovnem svetu potrebujemo skupni jezik za enostavno in učinkovito komuniciranje, vendar naj nas to ne odvrne od ustvarjanja v nam lastnem, izvornem jeziku, ki v največji možni meri udejanja naše bistvo. Kakšen je odnos med izvornim in drugotnim jezikom, nam lepo pokaže poslovna praksa, ki nam vedno znova dokazuje, da ni vsak poslovni model primeren za vsako poslovno okolje. Modeli, ki so jih razvili v ZDA ali Veliki Britaniji, pri nas preprosto ne delujejo na enak način kot v deželi svojega izvora. Ljudi celo frustrirajo in jih odvrnejo od naravnega načina obnašanja. Posledica slednjega so stres, odtujenost, nelagodje. Ogrožene so učinkovitost, kakovost in inovativnost. Logično. Tovrstni modeli so nastali v povsem drugačnem strukturnem okolju, v drugačni jezikovni logiki in se jih, na primer s slovenščino težko ustrezno opiše, ponazori. In obratno. (Bulc in Osojnik b. l., 58–60).

5.9 Kdo govori angleško

Obstajajo tri vrste angleških govorcev:

- Tisti, ki ga govorijo kot prvi in navadno edini jezik,
- tisti, za katere je drugi ali dodaten jezik,
- in tiste, ki se ga učijo kot tuj jezik.

Rojeni govorniki se počutijo kot da jim jezik pripada, vendar pa bodo tisti, ki govorijo angleščino kot drugi ali tuji jezik, določili svet prihodnosti. (Graddol 1997–2000, 7).

Novi jeziki bogatijo evropsko kulturno dediščino in zrcalijo raznolikost ter hkrati enakopravnost v EU, saj morajo imeti vsi evropski državljani dostop do dokumentov in informacij v svojem lastnem jeziku. To pa tudi pomeni, da se vse razprave v parlamentu prevajajo v vse uradne jezike.

Legitimnost institucij EU temelji na njihovi odgovornosti, dostopnosti in preglednosti njihovega delovanja. Mnogi državljani govorijo samo en jezik, zato mora EU poskrbeti, da lahko zakonodajni, postopki in drugim informacijam sledijo v maternem jeziku in da se lahko institucije obrnejo v katerem koli uradnem jeziku. (Evropski parlament 2007e).

Vsi uradni dokumenti, kot zakonodaja, morajo biti prevedeni v vsak uradni jezik. Za dokumente nudi Evropski parlament prevajanje v vse jezike. Dokumenti, ki jih država članica ali oseba pod jurisdikcijo države članice pošlje institucijam skupnosti, se lahko sestavijo v katerem koli od uradnih jezikov, ki ga izbere pošiljatelj. Odgovor se sestavi v istem jeziku.

Druga sporočila, dokumenti, z državnimi organi, odločitve, naslovljene na posameznike ali subjekte, ter korespondenca se prevajajo samo v jezike, ki so najbolj razširjeni. Za notranje zadeve je EU instituciji dovoljeno po zakonu, da izbere svoje lastne uradne jezike.

Uredbe in drugi splošni dokumenti se sestavijo v 23 uradnih jezikih.

Uradni list Evropske unije je prav tako objavljen v 23 uradnih jezikih.

Evropska komisija, opravlja svoje notranje poslovanje v treh jezikih, angleškem, francoskem, nemškem (včasih imenovani "jeziki postopka"), vendar samo za javne informacijske in komunikacijske namene. Evropski parlament - poslanci, pa potrebujejo delovno gradivo v svojem jeziku.

Jezikovna politika je v pristojnosti držav članic, vendar institucija EU spodbuja učenje drugih jezikov. Poluradni jeziki EU so: katalonski, galicijski, baskovski, škotski galščini in valižanski.

Večina uradnih jezikov EU sodi v indoevropsko jezikovno skupino, razen estonskih, finskih in madžarskih, ki spadajo v družino jezika Uralic in malteški, ki je Afroasiatic jezik. Večina uradnih jezikov EU je napisanih v latinici, razen bolgarščine, ki je napisana v cirilici, in grščine napisane v grški abecedi.

Poleg 23-ih uradnih jezikov, obstaja približno 60 regionalnih in manjšinskih jezikov, ki jih govori do 50 milijonov ljudi, pripadniki avtohtonih evropskih skupnosti. Od teh lahko le španski regionalni jeziki, škotski galščini, in valižanskega, uporabljajo državljani v

komunikaciji z glavnimi evropskimi institucijami. Evropska listina o regionalnih ali manjšinskih jezikih je ratificirana v večini držav EU in določa splošne smernice, ki lahko sledijo državi, da zavarujejo svoje jezikovno dediščino. (Wikipedia b. l. b).

V Evropski uniji je jezikovna politika odgovornost članic držav, EU pa nima skupne jezikovne politike. Institucije Evropske unije imajo na tem področju podporno vlogo, ki temelji na načelu "subsidiarnosti", ki jih spodbujajo evropske razsežnosti držav članic jezikovne politike. EU spodbuja vse svoje državljane, da so večjezični, še posebej za učenje vsaj dveh tujih jezikov. Čeprav ima EU zelo omejen vpliv na tem področju, je vsebina izobraževalnih sistemov v pristojnosti posameznih držav članic, več programov financiranja EU dejavno spodbuja učenje jezikov in jezikovne raznolikosti.

5.10 Angleščina v modernem poslovnem svetu

Kljub temu, da angleščina nima velikega števila govorcev po svetu, se je izkazalo, da je mednarodni jezik poslov. Angleščina se je pojavila kot mednarodni jezik poslovnega komuniciranja, še posebej v panogah, kot so:

Potovanje:

Obvezna je za celotno letalsko posadko in za kontrolorje zračnega prometa. Polega tega je angleščina standard za sektor pomorskih prevozov in pomorske dejavnosti. Znanje pisne in govorjene angleščine je bistvenega pomena.

Gostinstvo:

Hoteli po svetu nenehno iščejo angleško govoreče osebje za delo v pisarni in rezervacije v restavracijah in drugih objektih, ki jih ponujajo v hotelu. Tudi manjše ustanove, prenočišča z zajtrki, ki so družinsko vodena, se veselijo angleško govorečega osebja. Gostinci se bodo morali učiti angleščine kot tuj jezik ali kot drugi jezik za napredek v svoji karieri.

Inženirstvo in gradbeništvo:

Študentje, ki želijo opravljati inženirstvo in gradbeništvo pogosto obiskujejo specializirana angleška predavanja, da bi si lahko ustvarili več možnosti za zaposlovanje v tujini, kakor v svoji državi. Za kar je potreben visok standard govora in pisne komunikacije, kakor tudi tehnične angleščine.

Finance:

Veliko največjih svetovnih borz se nahaja v angleško govorečih državah. Angleščina je postala ključni jezik naložb, deviz in bančništva. Ambiciozni študentje iz tujine si želijo, da bi se lahko izobraževali v angleško govorečih deželah, in tako še izboljšali svojo angleščino,

kakor tudi možnosti zaposlitve. Zahteva se visoka raven govornje angleščine in jasno razumevanje finančnega besedišča.

Računalništvo:

Angleščina je postala ključen jezik interneta. Vsakdo, ki si želi delati z računalnikom ali poslovati preko speta potrebuje osnovno znanje poslovne angleščine in mora biti sposoben zelo natančnega pojasnjevanja besed. (International Trade 2010).

6 STROŠKI PREVAJANJA IN TOLMAČENJA

Evropska unija je multikulturalna večjezična demokratična skupnost, ki uporablja tri pisave: latinico, grško pisavo in cirilico.

Statistični podatki o stroških večjezičnosti:

- Skupni stroški prevajanja in tolmačenja v vseh institucijah EU so v letu 2005 znašali 1 % splošnega proračuna EU (približno 1,123 milijarde evrov ali manj kot 2,3 evra na državljan na leto – toliko, kot stane skodelica kave).
- Za leto 2006 so bili stroški prevajanja za vse institucije EU ocenjeni na 800 milijonov evrov, skupni stroški tolmačenja pa so v letu 2005 znašali skoraj 190 milijonov evrov.
- Odhodki za večjezičnost znašajo nekoliko več kot tretjino vseh stroškov Evropskega parlamenta.
- Evropski parlament je v prvi polovici leta 2007 prevedel 673.000 strani, od tega 165.000 s pomočjo zunanjih sodelavcev.
- Od leta 2005 Evropski parlament prevede več kot milijon strani letno.
- Evropska unija za delovanje potrebuje v povprečju več kot 2000 prevajalcev in 80 tolmačev na dan. (Evropski parlament 2007d, 1).

Stroški za zagotavljanje večjezičnosti so obvladljivi. Finski poslanec Alexander Stubb, iz skupine Ljudske stranke, v svojem poročilu o stroških večjezičnosti ugotavlja, da skupni strošek vseh jezikovnih storitev v evropskih institucijah – torej prevajanja in tolmačenja – znašajo le en odstotek skupnega proračuna Unije. V svojem poročilu predlaga različne ukrepe, s katerimi bi lahko stroške še dodatno zmanjšali.

Večjezičnost je simbol kulturne raznolikosti Evropske unije in hkrati enakopravnosti vseh državljanov. Evropska unija jo podpira s številnimi programi, ki spodbujajo učenje in poučevanje jezikov. Eden izmed njih, program Erasmus, ki spodbuja mobilnost in izmenjavo študentov, letos praznuje 20. obletnico obstoja. V njegovem okviru je doslej sodelovalo že 1,2 milijona študentov. (Evropski parlament 2007b).

7 RAZISKAVA

Za pridobitev nekaterih podatkov sem izvedla anketo. Anketni vprašalnik sem v pisni obliki posla preko elektronske pošte na slovenska izvozna podjetja.

Vprašanja so bila tako zaprtega kot tudi odprtega tipa.

7.1 Izvedba anketiranja

Za pridobitev pomembnih podatkov sem uporabila kavzalno (neeksperimentalno) metodo proučevanja za pridobivanje, analizo in interpretacijo podatkov na osnovi in uporabi anketnega vprašalnika. Vprašalnik smo ponudili v izpolnitev približno 230 slovenskim izvozno naravnanim podjetjem v času od 5. maja 2012 do 15. junija 2011. Vrnjenih in pravilno izpolnjenih je bilo 39 anketnih vprašalnikov.

7.2 Rezultati in ugotovitve

V nadaljevanju so pisno in tabelarično prikazani posamezni odgovori na anketna vprašanja.

Spol anketirancev

Preglednica 1: Spol anketirancev

Spol	Število	Delež (v %)
Moški	16	41 %
Ženski	23	59 %
Skupaj	39	100 %

Anketni vprašalnik je izpolnilo 39 anketirancev. Od tega 16 moških, kar predstavlja delež 41 % celote in 23 žensk, kar predstavlja 59 % delež celote.

Starost anketirancev

Preglednica 2: Starost anketirancev

Starost	Število	Delež (v %)
18 – 25 let	2	15 %
26 – 35 let	17	44 %
36 – 45 let	9	23 %
46 – 55 let	9	23 %
56 – 65 let	2	5 %
Skupaj	39	100 %

Največ anketirancev je v starostni skupini od 26 do 35 let in predstavlja 44 % delež. Najmanj anketirancev je v starostni skupini od 56 do 65 let, ki predstavlja le 5 % delež vseh anketirancev.

Izobrazba anketirancev

Preglednica 3: Izobrazba anketirancev

Izobrazba	Število	Delež (v %)
Osnovna šola	0	0 %
Srednja šola	0	0 %
Tehnična šola	6	15 %
Višja izobrazba	12	31 %
Visokošolska izobrazba	7	18 %
Univerzitetna izobrazba	11	28 %
Magisterij	3	8 %
Doktorat	0	0 %
Skupaj	39	100 %

Iz preglednice 3 je razvidno, da med anketiranci prevladuje višješolska izobrazba, s kar 31 % deležem. Sledi univerzitetna izobrazba z 28 % in visokošolska izobrazba z 18 % deležem. 8 % anketirancev ima za ključen magisterij.

Naziv delovnega mesta

Preglednica 4: Naziv delovnega mesta

Delovno mesto	Število	Delež (v %)
Direktor podjetja	6	15 %
Poslovni sekretar	3	8 %
Vodja marketinga	3	8 %
Programer	2	5 %
Komercialist izvoza	4	10 %
Administrator	4	10 %
Pomočnik direktorja	2	5 %
Kadrovski oddelek	2	5 %
Referent	1	3 %

Vodja službe za odnose z javnostmi	1	3 %
Vodja prodaje	4	10 %
Računovodja	2	5 %
Disponent	1	3 %
Skladiščno poslovanje	2	5 %
Tehnični specialist	1	3 %
Univerzitetni diplomirani inženir kemijske tehnologije	1	3 %
Skupaj	39	100 %

Največ anketirancev je bilo direktorjev podjetja, kar 15 %, medtem ko je bilo med drugimi tudi veliko vodij prodaje z 10 % deležem in prav tako tudi komercialistov izvoza, kakor tudi administratorjev. S komaj 3 % deležem so bili anketiranci z nazivom referent, vodja službe za odnose z javnostmi, disponent, tehnični specialist ter kemijski tehnolog.

Znanje tujega jezika

Preglednica 5: Znanje tujega jezika

Znanje	Število	Delež (v %)
DA	39	100 %
NE	0	0 %
Skupaj	39	100 %

Iz preglednice 5 je razvidno, da vsi anketiranci govorijo poleg maternega jezika še en tuj jezik, kar znaša 100 % delež.

Tekoče govorjenje tujih jezikov

Preglednica 6: Tekoče govorjenje tujih jezikov

Jeziki	Število	Delež (v %)
angleščina	35	89 %
nemščina	18	49 %
francoščina	2	5 %
ruščina	3	8 %

španščina	3	8 %
italijanščina	3	8 %
Drugo: srbščina	8	21 %
hrvaščina	12	31 %
madžarščina	1	3 %
Skupaj	39	100 %

Med vsemi jeziki prevladuje tekoče govorjenje angleškega jezika s kar 89 % deležem. Sledi nemški jezik z 49 % deležem.

Prevladovanje angleškega jezika v Evropski uniji

Preglednica 7: Prevladovanje angleškega jezika v EU

Prevladovanje	Število	Delež (v %)
DA	32	82 %
NE	7	18 %
Skupaj	39	100 %

32 anketirancev, kar znaša 82 % delež, se strinja, da angleščina prevladuje v EU. 7 anketirancev, kar znaša 18 % delež, se pa s tem ne strinja.

Je dobro, da je ravno angleščina osrednji jezik v Evropski uniji?

Preglednica 8: Angleščina, osrednji jezik v EU

Angleščina, osrednji jezik EU	Število	Delež (v %)
DA	31	97 %
NE	1	3 %
Skupaj	32	100 %

31 anketirancev (97 %), ki so pritrdilno, se jih strinja s trditvijo, da je dobro, da je ravno angleščina osrednji jezik EU. Samo eden od anketirancev se pa s to trditvijo ne strinja, kar predstavlja 3 % delež.

Kateri jezik po vašem mnenju prevladuje v Evropski uniji?

Preglednica 9: Kateri jezik po vašem mnenju prevladuje v EU

Jeziki	Število	Delež (v %)
nemščina	4	57 %

francoščina	2	29 %
italijanščina	1	14 %
Drugo:	0	0 %
Skupaj	7	100 %

7 anketirancev se s trditvijo, da angleščina prevladuje v EU ni strinjala. 57 % jih meni, da je nemščina tista, ki prevladuje v EU. Na drugem mestu je francoščina z 29 % deležem in nato italijanski jezik z 14 % deležem.

Se vam zdi primerno, da so navodila (tehnološka), programi (internet) v angleškem jeziku? Zakaj?

Preglednica 10: Navodila (tehnološka), programi (internet) v angleškem jeziku?

Navodila, programi v angleškem jeziku	Število	Delež (v %)
DA	29	74 %
NE	10	26 %
Skupaj	39	100 %

Iz preglednice 10 je razvidno, da se s to trditvijo strinja 29 anketirancev, kar predstavlja 74 % delež. Negativno jih je odgovorilo 26 %.

Mnenje anketirancev, ki so odgovorili z DA:

- ker je večini ljudi to najbolj razumljiv jezik,
- ker je angleščina zelo razširjen jezik in bi drugače vladala še večja zmešnjava v vsej poplavi jezikov,
- zaradi splošne razširjenosti jezika,
- je nekako splošno privzet svetovni jezik, zato je smiselno, da se ga uporablja tudi v EU,
- ker skoraj tretjina svetovne populacije govori ali razume angleško,
- gre za jezik kapitala,
- saj je v splošnem sprejet kot univerzalni poslovni jezik,
- zamenjava bi prinesla veliko komplikacij in tudi stroškov.

Mnenja anketirancev, ki so na vprašanje odgovorili z NE:

- boljše bi bila uporaba maternega jezika,
- za boljše razumevanje bi bilo primerneje uporabljati jezik držav kjer se zadeva dogaja,
- vsi dokumenti morajo biti po zakonu tudi v maternem jeziku kupca,
- vsa navodila za uporabo so vedno pisana tudi v nemškem jeziku,
- morala bi biti v lokalnem jeziku, tako predpisuje zakonodaja.

Znamo Slovenci tuje jezike govoriti tekoče ali samo za lažje sporazumevanje?

Preglednica 11: Kako govorimo Slovenci tuje jezike?

Kako govorimo Slovenci tuje jezike	Število	Delež (v %)
Tekoče	24	62 %
Za (lažje) sporazumevanje	15	38 %
Skupaj	39	100 %

62 % anketirancev je mnenja, da znamo Slovenci tekoče govoriti tuje jezike. 38 % pa jih meni, da zgolj za lažje sporazumevanje.

Je glede na vaše delovno mesto znanje angleškega jezika nujno?

Preglednica 12: Je glede na vaše delovno mesto znanje angleškega jezika nujno?

Je glede na vaše delovno mesto znanje angleškega jezika nujno	Število	Delež (v %)
DA	35	90 %
NE	4	10 %
Skupaj	39	100 %

Kar 90 % anketirancev je izjavilo, da je znanje angleškega jezika na njihovem delovnem mestu obvezno, samo 10 % pa to ni obvezno.

Kakšen delež vaših zaposlenih govori vsaj en tuj jezik?

Preglednica 13: Kakšen delež vaših zaposlenih govori vsaj en tuj jezik?

Delež zaposlenih, ki govori vsaj en tuj jezik	Število	Delež (v %)
Manj kot 10 %	4	10 %
10 – 24 %	10	26 %
25 – 50%	11	28 %
Več kot 50 %	14	36 %
Skupaj	39	100 %

10 % delež jih govori manj kot 10 % v podjetju, 36 % delež jih pa govori več kot 50 % v podjetju.

Uporabljate poklicne prevajalce?

Preglednica 14: Uporaba poklicnih prevajalcev

Uporaba poklicnih prevajalcev	Število	Delež (v %)
Da, redno, in sicer za prevajanje prodajnega gradiva, pravnih besedil in tehnične literature ter za tolmačenje med poslovnimi sestanki in pogajanji.	5	13 %
Da, vendar ne zelo pogosto.	5	13 %
Da, vendar samo v izrednih razmerah.	16	41 %
Ne, vse lahko opravimo sami.	13	33 %
Skupaj	39	100 %

41 % anketirancev uporablja v podjetjih poklicne prevajalce samo v izrednih primerih, kar 33 % jih je mnenja, da lahko opravijo vse sami, 13 % jih uporablja, vendar ne zelo pogosto, prav tako pa tudi 13 % uporablja redno, za prevajanje prodajnega gradiva, pravnih besedil in tehnične literature ter za tolmačenje med poslovnimi sestanki in pogajanji.

Imate v vašem podjetju kakšna izobraževanje glede tujih jezikov?

Preglednica 15: Izobraževanja v podjetju glede tujih jezikov

Izobraževanja glede tujih jezikov	Število	Delež (v %)
Nikoli, zanašamo se na znanja svojih zaposlenih.	5	13 %
Kadar kdo za to izrecno zaprosi.	23	59 %
Preden vstopimo na nov trg.	2	5 %
Redno.	9	23 %
Skupaj	39	100 %

Izobraževanja tujih jezikov ima 59 % anketirancev samo v primeru kadar, kdo za to izrecno zaprosi, 5 % pred vstopom na novi trg. Samo 23 % jih pa redno izvaja.

Pred vstopom na nov trg v tuji državi ...

Preglednica 16: Pred vstopom na tuji trg

Pred vstopom na nov trg v tuji državi ...	Število	Delež (v %)
Za jezikovna in kulturna vprašanja najamemo lokalnega zastopnika ali distributerja,	4	10 %
najamemo maternega govorca ali nekoga, ki tekoče govori ta jezik in je seznanjen z lokalno kulturo,	1	3 %
za svoje osebe organiziramo specifična izobraževanja.	2	5 %
prevedemo in prilagodimo svoje spletno mesto in dokumentacijo,	5	13 %
kombiniramo več teh ukrepov.	27	69 %
Skupaj	39	100 %

Pred vstopom na novi trg jih 69 % delež kombinira več teh ukrepov, 3 % pa najamejo maternega govorca ali nekoga, ki tekoče govori ta jezik in je seznanjen z lokalno kulturo.

Bi morali imeti v vašem podjetju kakšna dodatna izobraževanja glede angleščine?

Preglednica 17: Dodatna izobraževanja glede angleščine v podjetju

Dodatna izobraževanja glede angleščine	Število	Delež (v %)
DA	16	41 %
NE	21	54 %
Ni potrebno	2	5 %
Skupaj	39	100 %

54 % anketirancev je mnenja, da v podjetju ne potrebujejo nobenega dodatnega izobraževanja glede angleščine, 5 % jih meni, da to naj ne bi bilo potrebno, kar 41 % pa jih trdi, da bi bilo to potrebno.

Pridobivate sredstva za jezikovno izobraževanje iz evropskih virov?

Preglednica 18: Pridobitev sredstev iz evropskih virov za jezikovno izobraževanje

Sredstva za jezikovno izobraževanje iz evropskih virov	Število	Delež (v %)
DA	8	21 %
NE	31	79 %
Skupaj	39	100 %

Zelo malo, samo 21 % anketirancev pridobiva sredstva za jezikovno izobraževanje iz evropskih virov, kar 79 % pa teh sredstev ne dobi.

Koliko sredstev dobite iz evropskih virov?

Preglednica 19: Koliko sredstev dobite iz evropskih virov?

Koliko sredstev dobite iz evropskih virov?	Število	Delež (v %)
1/3	2	25 %
Ne vem	6	75 %
Skupaj	8	100 %

1/3 vseh sredstev dobi 25 % anketirancev, 75 % pa jih ne ve, koliko denarja dobijo iz evropskih virov.

Zakaj ne dobite sredstev iz evropskih virov?

Preglednica 20: Zakaj ne dobite sredstev iz evropskih virov?

Zakaj ne dobite sredstev iz evropskih virov?	Število	Delež (v %)
Nismo zaprosili.	12	39 %
Prijavljamo se, pa dobimo negativen odgovor.	3	10 %
Ne poznamo te možnosti.	8	26 %
Preveč birokracije.	1	3 %
Ne vem.	3	10 %
Razni vzroki.	1	3 %
Ne potrebujemo dodatnega izobraževanja glede	1	3 %

angleščine.		
Ne spremljamo razpisov.	1	3 %
Zaradi prevelikega obsega ostalega dela, nameravamo pa v prihodnje.	1	3 %
Skupaj	39	100 %

Največkrat je razlog za ne pridobivanje sredstev iz evropskih virov, da zanje sploh ne zaprosijo, teh je kar 39 %, 26 % anketirancev pa te možnosti sploh ne poznajo .

Ali podjetja zaradi neznanja tujih jezikov izgubljajo poslovne priložnosti?

Preglednica 21: Se zaradi neznanja tujih jezikov izgubljajo poslovne priložnosti?

Ali podjetja zaradi neznanja tujih jezikov izgubljajo poslovne priložnosti?	Število	Delež (v %)
DA	31	79 %
NE	8	21 %
Skupaj	39	100 %

79 % anketirancev je mnenja, da podjetja zaradi neznanja tujih jezikov izgubljajo poslovne možnosti, 21 % pa jih meni, da znanje tujih jezikov pri tem nima vloge.

8 ZAKLJUČEK

Cilj naloge je bil raziskati pomen angleščine kot osrednji jezik v Evropski uniji za slovenska izvozno naravnana podjetja.

Glede na to, da živimo v obdobju svetovne komunikacije, kjer je valuta komunikacije jezik, lahko poudarim in potrdim dejstvo, da je v slovenskih izvoznih podjetjih znanje tujega jezika, predvsem angleškega, ključnega pomena. Z anketo, ki sem jo izvedla, sem prišla do zelo zanimivih in uporabnih podatkov, ki so mi pomagali pri razrešitvi zastavljenih vprašanj, ki sem si jih postavila na začetku naloge. Tako sem lahko ugotovila, da je angleški jezik v Sloveniji resnično najbolj razširjen tuj jezik, ki ga govorijo v podjetjih in se z njim sporazumevajo tudi z drugimi podjetji iz tujine. Slovenci smo na ravni znanja tujih jezikov zelo uspešni, saj skoraj vsakdo govori dva ali več tujih jezikov. Poleg angleščine večina govori še nemško, hrvaško pa tudi italijansko, rusko, francosko, srbsko in madžarsko. Tako lahko tudi potrdim stavek, s katerim Davignon (2007, 5–8) pravi: »Ni presenetljivo, da najboljše govorce tujih jezikov najdemo predvsem v majhnih državah ali pa v državah katerih jezik ni tako poznan«.

Potrdim lahko tudi dejstvo, da je angleščina svetovni jezik komunikacije in da podjetja zaradi neznanja tujih jezikov izgubljajo veliko novih poslovnih priložnosti, s katerimi bi si lahko izboljšali svoje socialno stanje, kakor tudi ugled podjetja.

V slovenskih podjetjih je večina dodatnih izobraževanj tujih jezikov samo v primerih, če kdo za to izrecno zaprosi. Za pridobitev sredstev za jezikovno izobraževanje iz Evropskih virov še večina podjetij ni nikoli slišala, če so že, se nanje niso niti nikoli prijavili ali pa so bili zavrnjeni.

Podjetja bodo s kadrom, ki ima znanje tujih jezikov, veliko bolj zadovoljna in uspešnejša v vseh pogledih, saj jim možnost poslovanja v tujini odpira vsa vrata, da so lahko bolj prepoznavni in se tako lahko širijo na tuji trg ter prav tako dolgoročno poslujejo. Slovenski trg je premajhen, da bi si lahko privoščili zaposliti kader brez znanja angleškega jezika. Velika podjetja bi morala sposobnost svojih zaposlenih okrepiti in večkrat ali vsaj enkrat letno organizirati tečaje tujih jezikov, ki bi bila obvezna za zaposlene na delovnih mestih, kjer bi bila nadgradnja kakor tudi obnova znanja jezika nujna.

Ker je Evropska unija sedaj brezmejna, je znanje angleščine še kako priročno, saj nam omogoča, da se lahko preselimo ali pa delamo v drugi državi, vendar je seveda osnova znanje tujih jezikov.

Znanje angleškega jezika nam zelo olajša naše življenje. Tako lahko brezskrbno potujemo. Kadar gremo na dopust ali službeno potovanje, lahko spoznavamo nove prijatelje ali pa uživamo v radostih drugih kultur.

Večjezičnost je neločljivo povezana z Evropo. Pomembnejša je kot kadarkoli prej, ker se gospodarstvo, ki je temeljilo na industriji, postopno spreminja v gospodarstvo, ki temelji na znanju. Veliko podjetij bi še vedno moralo okrepiti sposobnost svojih zaposlenih, za sproščeno uporabo angleščine.

Po končanem analiziranju odgovorov na anketna vprašanja sem prišla do zaključka, da ima angleščina zelo velik pomen kot osrednji jezik Evropske unije za slovenska izvozno naravnana podjetja in da je rek »Ni presenetljivo, da najboljše govorce tujih jezikov najdemo predvsem v majhnih državah ali pa v državah katerih jezik ni tako poznan«, v veliki meri prisoten tudi v slovenskem poslovnem okolju.

Glede na število rešenih anketnih vprašalnikov (39), ne morem svojih ugotovitev upoštevati v okviru pravih raziskav, saj je premalo rešenih vprašalnikov, da bi lahko potrdila svoja dejstva.

VIRI IN LITERATURA

- Bulc, Violeta in Osojnik, Iztok. b. 1. *Slovenščina kot konkurenčna prednost*. [Http://www.zdruzenje-manager.si/storage/2650/SLOVEN%C4%B9%C2%A0%C3%84%C5%9AINA%20KOT%20KONKUREN%C3%84%C5%9ANA%20PREDNOST.pdf](http://www.zdruzenje-manager.si/storage/2650/SLOVEN%C4%B9%C2%A0%C3%84%C5%9AINA%20KOT%20KONKUREN%C3%84%C5%9ANA%20PREDNOST.pdf) (16. 2. 2012).
- Davignon, Etienne. 2007. *Podjetja z znanjem jezikov so uspešnejša*. [Http://ec.europa.eu/education/languages/pdf/davignon_sl.pdf](http://ec.europa.eu/education/languages/pdf/davignon_sl.pdf) (2. 2. 2012).
- Dieu, Barbara. 2004. *The English Department*. [Http://the_english_dept.tripod.com/europe.html](http://the_english_dept.tripod.com/europe.html) (2. 2. 2012).
- Evropska komisija. 2012. *Zgodnje učenje jezikov*. [Http://ec.europa.eu/education/languages/pub/pdf/learn_sl.pdf](http://ec.europa.eu/education/languages/pub/pdf/learn_sl.pdf) (5. 2. 2012).
- Evropski parlament. 2007a. *Uradni jeziki EU*. [Http://ec.europa.eu/languages/lanfuafes-of-europe/eu-languages_sl.html](http://ec.europa.eu/languages/lanfuafes-of-europe/eu-languages_sl.html) (5. 2. 2012).
- Evropski parlament. 2007b. *Bolgarščina, romunščina in irščina-novi v družini uradnih jezikov EU*. [Http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=IMPRESS&reference=20070110STOO1817&language=SL](http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=IMPRESS&reference=20070110STOO1817&language=SL) (5. 2. 2012).
- Evropski parlament. 2007c. *Poslanci podpirajo strategijo večjezičnosti*. [Http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=IMPRESS&reference=20061113IPR12527&language=SL](http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=IMPRESS&reference=20061113IPR12527&language=SL) (5. 2. 2012).
- Evropski parlament. 2007d. *Večjezičnost v Evropskem parlamentu: Izgubljeno s prevodom*. [Http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+IMPRESS+20071017FCS11816+0+DOC+PDF+V0//SL&language=SL](http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+IMPRESS+20071017FCS11816+0+DOC+PDF+V0//SL&language=SL) (5. 2. 2012).
- Evropski parlament. 2007e. *Evropska unija govori vaš jezik*. [Http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IMPRESS+20071017FCS11816+0+DOC+XML+V0//sl](http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IMPRESS+20071017FCS11816+0+DOC+XML+V0//sl)
- ExforsysInc. 2007. *Importance of English in International Business*. [Http://www.exforsys.com/career-center/english-vocabulary/importance-of-english-in-international-business.html](http://www.exforsys.com/career-center/english-vocabulary/importance-of-english-in-international-business.html) (15. 2. 2012).
- Graddol, David. 1997-2000. *The Future of English*. [Http://www.britishcouncil.org/learning-elt-future.pdf](http://www.britishcouncil.org/learning-elt-future.pdf) (5. 2. 2012).
- International Journal of Applied Linguistic. 2006. *Language Conflicts in the European Union*. [Http://www.dylanproject.org/Dylan_en/presentation/dissemination/articles/assets/UDE-Ammon-LanguageConflictsInTheEuropeanUnion.pdf](http://www.dylanproject.org/Dylan_en/presentation/dissemination/articles/assets/UDE-Ammon-LanguageConflictsInTheEuropeanUnion.pdf) (2. 2. 2012).
- International Trade. 2010. *The Importance of English in the Modern BusinessWorld*. [Http://evelyn-trimborn.suite101.com/the-importance-of-english-in-the-modern-business-world-a257848](http://evelyn-trimborn.suite101.com/the-importance-of-english-in-the-modern-business-world-a257848) (15. 2. 2012).
- Leeds, Natali. 2008. *Why Business English is Important*. [Http://ezinearticles.com/?Why-Business-English-is-Important&id=1839671](http://ezinearticles.com/?Why-Business-English-is-Important&id=1839671) (12. 2. 2012).
- Leemeta. 2012. *Kateri je najuporabnejši jezik v poslovnem svetu*. [Http://www.leemeta.si/clanki/kateri-je-najuporabnejši-jezik-v-poslovnem-svetu/](http://www.leemeta.si/clanki/kateri-je-najuporabnejši-jezik-v-poslovnem-svetu/) (10. 2. 2012).

- Manivannan, G. 2006. *Importance of the English Language*. [Http://www.usingenglish.com/articles/importance-english-language.html](http://www.usingenglish.com/articles/importance-english-language.html) (5. 2. 2012).
- Orban, Leonard. 2008a. *The Importance of Language. Speaking for Europe. Languages in the European Union*. [Http://ec.europa.eu/languages/documents/speaking-for-europe_en.pdf](http://ec.europa.eu/languages/documents/speaking-for-europe_en.pdf) (5. 2. 2012).
- Orban, Leonard. 2008b. *The Tongues of the Europe. Speaking for Europe. Languages in the European Union*. [Http://ec.europa.eu/languages/documents/speaking-for-europe_en.pdf](http://ec.europa.eu/languages/documents/speaking-for-europe_en.pdf) (5. 2. 2012).
- Orban, Leonard. 2008c. *Language and mobility: Languages mean business. Speaking for Europe. Languages in the European Union*. [Http://ec.europa.eu/languages/documents/speaking-for-europe_en.pdf](http://ec.europa.eu/languages/documents/speaking-for-europe_en.pdf) (5. 2. 2012).
- Trimborn, Evelyn. 1999-2012. *Doing Business Worldwide Importance of English in Business Communication*. [Http://www.ehow.com/about_6710260_importance-english-business-communication.html](http://www.ehow.com/about_6710260_importance-english-business-communication.html) (5. 2. 2012).
- WritebetterEnglish. b. 1. *The Importance of Good Business English*. [Http://www.write-better-english.com/business-english.aspx](http://www.write-better-english.com/business-english.aspx) (13. 2. 2012).
- Wikipedia. b. 1. a. *English Language in Europe*. [Http://en.wikipedia.org/wiki/English_language_in_Europe](http://en.wikipedia.org/wiki/English_language_in_Europe) (3. 2. 2012).
- Wikipedia. b. 1. b. *European Union*. [Http://en.wikipedia.org/wiki/European_Union](http://en.wikipedia.org/wiki/European_Union) (3. 2. 2012).
- Wikipedia. b. 1. c. *Lingua Franca*. [Http://sl.wikipedia.org/wiki/Lingua_franca](http://sl.wikipedia.org/wiki/Lingua_franca) (3. 2. 2012).

PRILOGA

Priloga 1 Anketni vprašalnik

ANKETNI VPRAŠALNIK

Spoštovani!

Sem Andreja Oštir, študentka Fakultete za management Koper. V sklopu diplomske naloge z naslovom »Pomen angleščine kot osrednji jezik Evropske Unije za slovenska izvozno naravnana podjetja«, pripravljam raziskavo na to temo. Z anketnim vprašalnikom, ki je pred Vami bi pridobila dragocene podatke za svojo raziskavo v diplomski nalogi. Zato vas vljudno prosim, da si vzamete nekaj minut časa in odgovorite na zastavljena vprašanja. Sodelovanje v anketi je povsem anonimno, na vprašalnike se vam ni potrebno podpisati.

Za reševanje ankete se Vam zahvaljujem in Vam želim lep dan.

1. Spol (Označite izbrani odgovor):

moški

ženski

2. Starost (Označite izbrani odgovor):

18-25 let

36-45 let

56-65 let

26-35 let

46-55let

3. Vaša trenutna izobrazba (Označite izbrani odgovor):

Osnovna šola

Poklicna šola

Tehnična šola

Višja izobrazba

Priloga 1

- Visoka izobrazba
- Univerzitetna izobrazba
- Magisterij
- Doktorat

4. Naziv vašega delovnega mesta :

5. Ali govorite kakšen tuj jezik? (Označite izbrani odgovor):

- DA
- NE

6. Če ste na 5 vprašanje odgovorili pritrdilno, napišite katere tuje jezike govorite tekoče:

- ANGLEŠKO
- NEMŠKO
- FRANCOŠKO
- RUSKO
- ŠPANSKO
- ITALIJANSKO
- DRUGO:

7. Ali menite da v Evropski Uniji prevladuje angleški jezik? (Označite izbrani odgovor):

- DA
- NE

8. Če ste na 7 vprašanje odgovorili pritrdilno, napišite ali je dobro, da je ravno angleščina osrednji jezik v EU:

9. Če se s prejšnjo trditvijo ne strinjate, napišite kateri jezik po vašem mnenju prevladuje v Evropski Uniji:

- NEMŠČINA
- FRANCOŠČINA
- ITALIJANŠČINA
- DRUGO:

10. Se vam zdi primerno, da so navodila (tehnološka), programi (internet) v angleškem jeziku? (Obrazložite zakaj)?

11. Ali menite, da znamo Slovenci tuje jezike govoriti tekoče ali samo za (lažje) sporazumevanje?

Priloga 1

12. Ali je v vašem podjetju, glede na delovno mesto, znanje angleškega jezika nujno?

13. Kakšen delež vaših zaposlenih govori vsaj en tuj jezik?

Manj kot 10 %.

10-24 %.

25-50 %.

Več kot 50 %.

14. Ali uporabljate poklicne prevajalce/tolmače?

Da, redno, in sicer za prevajanje prodajnega gradiva, pravnih besedil in tehnične literature ter za tolmačenje med poslovnimi sestanki in pogajanji.

Da, vendar ne zelo pogosto.

Da, vendar samo v izrednih razmerah.

Ne, vse lahko opravimo sami.

15. Ali imate v vašem podjetju kakšna izobraževanja glede tujih jezikov?

Nikoli, zanašamo se na znanja svojih zaposlenih.

Kadar kdo za to izrecno zaprosi.

Preden vstopimo na nov trg.

Redno.

16. Pred vstopom na nov trg v tuji državi ...

za jezikovna in kulturna vprašanja najamemo lokalnega zastopnika ali distributerja.

- najamemo materne govorce ali nekoga, ki tekoče govori ta jezik in je seznanjen z lokalno kulturo.
- za svoje osebe organiziramo specifična izobraževanja.
- prevedemo in prilagodimo svoje spletno mesto in dokumentacijo.
- kombiniramo več teh ukrepov.

17. Ali menite, da bi morali imeti v vašem podjetju kakšna dodatna izobraževanja glede angleščine?

18. Ali pridobivate v podjetju sredstva za jezikovno izobraževanje iz evropskih virov? (Označite izbrani odgovor):

- DA
- NE

19. Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z DA, napišite koliko sredstev dobite iz evropskih virov!

20. Če ste na 18. vprašanje odgovorili z NE, napišite zakaj ne dobite sredstev iz evropskih virov!

21. Ali menite, da podjetja zaradi neznanja tujih jezikov izgubljajo poslovne priložnosti?

- DA
- NE

Za vaše sodelovanje se Vam zahvaljujem in Vam želim lep in uspešen dan